

HL-senteret får refs av jødisk organisasjon

I en 74 sider lang rapport anklages HL-senteret for å ha sviktet sitt oppdrag om å ivareta norske jøder. Selv avviser senteret kritikken.

«Kan man snakke om antisemittisme på HL-senteret?»

Slik lyder tittelen på en fersk rapport forfattet av B'nai B'rith Norgeslosjen, den norske avdelingen av en internasjonal jødisk organisasjon.

Rapporten er tilsendt en rekke politiske kontorer og samfunnsaktører og inneholder krass kritikk mot HL-senterets framferd siden Hamas-angrepet 7. oktober 2023.

Blant annet hevdes det at senteret har «bidratt til å normalisere premisser som forsterker israelfiendtlige og delvis antijødiske forestillinger».

Selv mener HL-senterets direktør at karakteristikkene ikke stemmer.

– Med tanke på de jødiske miljøene i Norge beklager vi at det blir skapt et sånt inntrykk, sier Jan Heiret.

Krever snuoperasjon

De siste årene har HL-senteret, hvis formål er å fremme kunnskap om holocaust, folkemord, antisemittisme, rasisme og minoriteters vilkår, fått hyppig kritikk for ikke å ta tydelig nok til orde mot palestinske lidelser og økt islamofobi.

Seinest i august gikk en rekke propalestinske aktivister sammen om en kronikk i Klassekampen der de mente seg sviktet av senteret.

Nå får HL-senteret altså refs fra helt annet hold. B'nai B'rith Norgeslosjens rapport inneholder et titall sider med kritikk mot senterets aktiviteter etter høsten 2023.

Blant annet hevdes det at senteret har «nedprioritert forskning på antisemittisme» og latt arrangementer være «ekkokamre» for Israel-kritikk og relativisering av holocaust.

Senteret beskyldes også for å ha sluttet seg til seg anklager om folkemord i Gaza «uten solid belegg» og dermed bidratt til å åpne for «retorikk som historisk har vært kjernen i antisemittiske forestillinger».

I sum har senteret «ikke ivaretatt sitt samfunnsoppdrag», skriver organisasjonen.

Klassekampen har tatt kontakt med B'nai B'rith Norgeslosjens styre, som ikke lot seg intervju innen avisa gikk i trykken i går.

«Tendensiøs»

Da Klassekampen får HL-senterets direktør Jan Heiret på tråden, har han lest B'nai B'rith Norgeslosjens omfangsrike rapport. Han betegner den som «tendensiøs».

En av rapportens påstander er at senteret har «nedprioritert forskning på antisemittisme i samtiden». Det er Heiret dypt uenig i.

– Hvorfor det?

– Vi har vridd forskningsvirksomheten mot antisemittisme siden 7. oktober 2023. Blant annet er våre forskere i gang med å intervju 100 norske jøder om deres erfaringer i denne perioden. Rapporten forholder seg heller ikke til den omfattende undervisningsaktiviteten vi bedriver, sier Heirat.

Forsvarer invitasjoner

Ifølge B'nai B'rith Norgeslosjen har HL-senteret inntatt en «passiv rolle» i offentligheten etter 7. oktober 2023 sammenliknet med organisasjoner i andre land, som har inntatt en mer «aktivistisk profil på vegne av jødiske borgerrettigheter».

– De etterlyser at vi skal være en tydeligere stemme for å slå ned på antisemittisme som kommer til uttrykk. Det skal vi gjøre. Men det er først og fremst forskning vi driver med, og vi skal være en kunnskapsbasert virksomhet, sier Heiret.

I rapporten hevdes det også at HL-senteret har arrangert «ensidige og israelfiendtlige seminarer». Blant annet vises det til at senteret inviterte antisemittismeforskeren Uffa Jensen og folkemordforskeren A. Dirk Moses til å holde offentlige forelesninger.

Heiret mener på sin side at invitasjonene var riktige, og at forskerne senteret inviterer, er internasjonalt anerkjente fagpersoner.

– Vi er ikke nødvendigvis enig med dem om alt. Men dette er felt hvor nye perspektiver er helt nødvendig. Vår rolle er å bringe inn stemmer som kan opplyse norsk debatt, sier han.

Ut mot folkemord-anklage

En annen av rapportens påstander er at HL-senteret ikke har utfordret anklager om at Israel bedriver folkemord, men slutter seg til slike anklager «uten faglig grunnlag».

Blant annet vises det til en sak i Aftenposten der Jan Heiret selv uttalte følgende: «Basert på at ledende forskere er stadig mer samstemt, er det sannsynlig at det foregår et folkemord på Gazastripa, i hvert fall i politisk og sosial forstand.»

Det er en grunnleggende uenighet om Israels krigføring mellom rapportforfatterne og HL-senteret, opplever Heiret.

– Vi har et bredt mandat. Vi forsker på holocaust som et historisk fenomen. Samtidig forholder vi oss til holocaust som utgangspunkt for en internasjonal rettsorden som skal forhindre at nye overgrep skjer, sier han.

– Vi har vært forsiktige i måten vi ordlegger oss. Men Israel bedriver en folkerettslig krig med grusomme konsekvenser for befolkningen i Gaza, som peker i retning av folkemord.

– Har dere tatt den jødiske minoritetens opplevelser av antisemittisme på nok alvor?

– Vi mener det. Jeg vil naturligvis ikke bestride deres opplevelser og tar kritikken på alvor. Men vi opplever at vi har mange kontaktpunkter til de jødiske miljøene i Norge, som er mangfoldige, sier Heiret.

– Mange i den jødiske minoriteten har et nært forhold til Israel, som det kan være vanskelig for majoriteten å forstå. Har dere vist nok forståelse for det, for eksempel når dere har brukt ord som folkemord?

– Vi har vært veldig tilbakeholdne på ordbruk. Dette er vanskelig, og vi har sikkert ikke alltid trådt riktig. Det som har vært vårt poeng, er forpliktelsen etter folkemordkonvensjonen om å forhindre overgrep mot sivile. Vi likestiller ikke holocaust med Israels krigføring, som er to helt ulike hendelser.

HL-senteret

Senter for studier av holocaust og livssynsminoriteter, stiftet i 2001.

Bedriver forskning og opplysningsarbeid særlig om holocaust og antisemittisme, men også om andre folkemord og minoriteter.

Holder til i Villa Grande på Bygdøy utenfor Oslo.